

rrëfejë tregimin, tjetri e rrëfen më tutje tregimin dhe kështu më tutje. Tregimi përmbillet kur të gjithë fëmijët kanë kontribuar me pjesën e tyre. Tregimet duhet të modelohen sa i përket zotërimit të zërit, gjesteve dhe mimikës mundësisht në formë sa më shprehëse. Ky variant është i përshtatshëm, para së gjithash, për grupet e vogla.

- M i shpërndan skedat me fjalë për fushën e një teme. Ai/Ajo e rrëfen fillimin e një tregimi, nëpërmjet asaj që e formon një fjali, ku përdoret fjala, që është në skedën e tyre. Një fëmijë vazhdon më tutje, nëpërmjet asaj që e formon një fjali, ku përdoret fjala e leksikut të skedave; etj.
- Motivim plotësues ndodh kur tekste të treguarit regjistrohen dhe p.sh. në një CD ose si MP3- mund të jenë në shfrytëzim.

26

Lojëra pothuajse reale, lojëra rolesh sociale

Qëllimi

Në dallim nga lojërat e thjeshta të roleve, në nr. 8 bëhet fjalë për për tipin vijues të paraqitjeve të modeluara me përcaktime të hollësishme. Këtu ushtrohen aftësitë në të argumentuar, përdorimi i qëllimshëm dhe i modeluar i gjuhës dhe mjeteve jo-verbale (gjestet, shprehjet e fytyrës) dhe aftësia për të prezantuar bindshëm vetëveten. Varësisht nga tema, skenat ndihmojnë edhe në zhvillimin e strategjive të të folurit dhe fjalorit për tema të veçanta.

kl. 3–9

30–45 min.

Materiali:
Eventualisht disa rekuizita.

Rrjedha:

- M e përshkruan një situatë që ka një konflikt, diskutim ose tension potencial të caktuar. Shembuj:
 - a) Në shkollë dy N grinden mes tyre, sepse njëri ia ka thyer pa dashje lapsin një tjetri.
 - b) Në kohën e lirë dy fëmijë vendas ose adoleshentë tallen me dy të ardhur.
 - c) Gjatë pushimeve në vendin e prejardhjes: dy të rinj që jetojnë atje, e trajtojnë në mënyrë qesharake një të ri, i cili i kalon pushimet atje.
 - d) Gjatë darkës në shtëpi: fëmija dëshiron diçka, që prindërit kurrseja nuk e lejojnë (p.sh. një qen ose dëshiron të shkojë në disko).
- Diskutim në grup apo me tërë klasën se si N do të reagonin në këtë situatë. Pyetje të mundshme dhe shtysa: Si do të ndiheshe ti në këtë situatë? Çfarë mendimesh do të kishe ti? Si do të sillleshe ti konkretisht? Çfarë zgjidhjesh realiste janë të mundshme?
- Eventualisht një raund për mjetet gjuhësore, shih më poshtë tek «Vërejtje».
- Diskutimi i shkurtër, cilave kritere duhet t'u kushtohet vëmendje tek paraqitjet individuale (p.sh. arsyeshmëria e zgjidhjeve, cilësia e gjuhës, kuptueshmëria, etj). Kriteret duhet të jenë transparente dhe të jenë të njohura për të gjithë N. Për të punuar me tabelën e kritereve, e cila është e përshtatshme për këtë, krahaso kap. 4c në hyrje.
- N ndahen në grupe (ose formojnë grupe të pavarura). Ata kanë kohë 10–15 min për të përgatitur paraqitjen e tyre. Kjo duhet të marrë jo më shumë se 5–8 minuta kohë.

- Grupet i luajnë zgjidhjet e tyre para të tjerëve. Pas secilës paraqitje (ose pak grupe: në fund) pason një feedback i orientuar në kritere nga ana e N të tjerë.

VARIANTET:

- Si hyrje dhe paracaktim i lojës në vend të një rrëfimi mund të shërbejë edhe një fotografi, e cila paraqet një situatë të tensionuar.
- Situata të tilla për një hyrje natyrisht mund të nxiten edhe nga N.

VËREJTJE:

- Varësisht nga tema mund të jetë e dobishme që në përfundim të diskutimit të një përmbajtjeje, të bëhet një raund për mjetet gjuhësore, të cilat janë përdorur për skenat përkatëse. Këtu mund të bëhet fjalë për leksikun e veçantë sipas temës ose edhe të flitet për mjetet e përgjithshme të të shprehurit me gojë, të cilat janë të dobishme gjatë të argumentuarit. Krahaso këtu kreun 2c në hyrje.
- Paracaktimet e lojës, tek të cilat bëhet fjalë për një zgjidhje të një konflikti, e përkrahin në masë të veçantë kompetencën sociale; krahaso këtu numrat 1.5, 2.6, 4.7, 5.2, 5.5, 5.7 dhe 6.7. të broshurës «Kompetencat ndërkulturore».

27

Lojëra fiktive, dramatizimi i teksteve

Qëllimi

Dramatizimi i skenave nga një tekst e përkrah të kuptuarit e tekstit, ndihmon në shtendosjen e sekuencave të të lexuarit dhe nxit ndërtimin dhe zgjerimin e repertorit sintaksor të N. Për këtë arsye, dramatizim i sekuencave të teksteve në MGJP, është një mjet shumë i vlefshëm pikërisht sa i përket të mësuarit të gjuhës standarde. Për qëllimet në fushat e tjera krahaso numrat 8, 26 dhe 28.

kl. 2–9

20–30 min.

Materiali:
Eventualisht rekuizita.

Rrjedha:

- Si pikënisje mund të jetë një dramatizim i një teksti të përshtatshëm ose një tregim, i cili lexohet ose nga N ose M e lexon ose e rrëfen para nxënësve. Këtu mund të përdoret edhe ndonjë libër i ilustruar.
- Pas një skene të përshtatshme (në të cilën paraqiten mundësisht më shumë persona), ose tek një moment veçanërisht interesant i tregimit, M e ndërpret të lexuarit ose të lexuarit para të tjerëve. Ai/ajo bën thirrje që N, skenën e lexuar ta luajnë në grupe të vogla ose ta mendojnë një zgjidhje për vazhdimin e tregimit dhe pastaj ta inskenojnë atë.
- Do të formulohen paracaktime të qarta: Koha për parapërgatitje 5–10 min, paraqitja më së shumti prej 5 minuta. Gjithashtu do të përcaktohen kriteret, që do të vlejné për vlerësimin përfundimtar (shih më lart te nr. 26; mirë do të ishte që edhe këtu gjithashtu të jenë rastër kriteresh të cilat do t'i kenë parasysh edhe kriteret gjuhësore).
- N do të ndahen në grupe ose formojnë vetë grupe të pavarura. Ata kanë kohë 5–10 min., për t'u përgatitur për paraqitjen e tyre. Kjo duhet të marrë jo më shumë se 5 minuta kohë.
- Grupet i luajnë zgjidhjet e tyre para të tjerëve. Pas secilit prezantim (ose nëse janë pak grupe: në fund) pason një feedback me kritere të orientuara nga ana e N të tjerë.